

Poročilo o seji širjega sosveta UJU noda tovariš predsednik. Pri posameznih točkah se razvije živalna debata. Zborovalci se strinjajo v vseh točkah, so tudi za dovišanje članarine s pripombo, naj bodo zato članki v »Popotniku« bolj praktične vsebine iz šole za šole.

Volitev. Kot delegatka za pokr. skupščino na Bledu je bila izvoljena tov. Vau-potova, za namestrico tov. Smidova. — Na svidenje dne 19. julija v Dravogradu!

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ je zborovalo dne 22. junija t. l. pri Sv. Miklavžu ob prav. poveljni udeležbi. Zastopani nista bili le dve šoli. Iz Medžimurja je prišel na zborovanje tov. Latkovič, nadučitelj v Štrigovi, navdušeno pozdravljen od naše strani.

Vdanostna čestitka kralju in kraljici. Društveni predsednik tov. Josip Rajšp se spominja v vznešenih besedah poroke Nj. Vel. kralja Aleksandra I. in N. V. kraljice Marije: društvo je poslalo vdanostno voščilo dne 8. junija potom okrajnega glavarstva.

Predavanje. Jugoslovenska Matica in slovensko učiteljstvo: predaval tov. Jos. Rajšp ter je na koncu svoje razprave izrekel željo: Vsak učitelj in vsaka učiteljica, član Jugoslovenske Matice! Isti poročevalec je tudi izčrpano poročal o zadnji seji širjega sosveta UJU.

Delegatom za II. pokrajinsko skupščino v Ljubljani dne 2. in 3. septembra t. l. je izvoljen k društvenemu predsedniku še tov. Anton Kosi, namestnikom pa tov. Ljudevit Musek in tov. Angela Porekarjeva.

Prilodnje zborovanje bo 5. oktobra v Ormožu.

Pevska vaja (prva) za moški zbor se je vršila pred zborovanjem; drugo bo sklical tov. Dom. Serajnik meseca avgusta v Ormož, tretja bo o priliki prilodnjega zborovanja.

Izlet. 18. maja t. l. je napravilo društvo poučni izlet v zgodovinsko znano mesto Čakovec. Na kolodvoru sta nas pozdravila tov. Stjepan Gorupič v imenu Medžimurskega učiteljskega društva in Božo Šaranič za združeno medžimursko učiteljstvo; odzdravil jima je naš predsednik.

Najprej smo šli k Zrinjskemu gradu, kjer nam je predaval učiteljski profesor dr. Mahorič o zgodovini čakovskega mesta, o zrinjskem gradu in njegovih gospodarih. Ogledali smo si nato čakovsko tiskarno in veliko barvarno, meščansko šolo, kjer nas je pozdravil ravnatelj Kraut, in si ogledali razstavljena ženska ročna dela učiteljice gospe Dernulc. V osnovni šoli, kjer nas je čakalo zborujoče učiteljstvo združenega medžimurskega učiteljskega društva, nas je iskreno pozdravil društveni predsednik tov. Stjepan Simundžič, učiteljstvo pa je zapelo pesem »Ujedinstvo«. V preparandiji nas je nagovoril ravnatelj Lesiak, učiteljskišniki in učiteljskečnice pa so zapeli v dobro izurjenem zboru učiteljsko himno in nežno medžimursko narodno pesem »Vehni, vehni vliolica!«

Čas je hitro potekel; šli smo k obedu, ki je bil pripravljen v Buzovcu. Tukaj so se nam pridružili prijazni hrvatski tovariši in tovarišice s svojim okrajnim šolskim nadzornikom Franjem Galičem, tako, da so bili vrtni prostori pri Gabercu popolnoma zasedeni. Vršili so se pozdravi in odzdravi, v katerih se je naglašalo potrebno edinstvo Hrvatov s Slovenci in Srbi. Kotorški pristav g. Glogovec nam je prinesel pozdrav od g. glavarja, ki radi uradne zaposlenosti ni mogel sam priti.

Učitelji in učiteljice ormoškega okraja tega sestanka ne bomo pozabili. Bilo je lepo. Hrvatsko učiteljstvo nas je slovensko sprejelo. Šlo nam je pri celem izletu z vso lubežljivostjo na roko, priskrbelo nam je pristop k že navedenim podjetjem in zavodom, priskrbelo nam izvrstnega predavatelja, pripravilo prijeten in potreben oddih ter nas slednje spremilo na kolodvor in zapelo par domorodnih pesmi v slovo. Priskrbeno hvala in na svidenje v Ormožu!

+ UČITELJSKO DRUŠTVO KRANJSKEGA OKRAJA je zborovalo 22. jun. 1922. ob navzočnosti 73 članov. V otvoritvenem govoru omenja tov. preds., da je okr. šol. svet imenoval vse kraj. šol. nadzornike, ki jih je predlagalo učiteljstvo. Pred začetkom dneva, reda opozarja tajnik članstvo, da so društvena zborovanja naš parlament, kjer se izmenjavajo misli, izčiščajo razna mnenja in dajejo smernice delovanju posameznim učnim osebam. Obžalovanja vredno je, če se predavatelje moti z medsebojnimi razgovorjanjem, še mučnejši pa so vprašujoči pogledi nepazljivcev pri glasovanjih. Da se predavateljem ne odvzema veselja do dela, naj vsak posameznik točno sledi njihovim ozvajanjem, nasprot-

no pa je zeleti, da se tov. predavatelji ne boje debat, ki so včasih plodnejše od referata samega. Treba seveda le stvarnosti.

Tov. Rudolf Horvat poda nato res. izborna poročila o »alkoholizmu in otroku«, ki se zaključijo v občem pritrjevanju s sledečo resolucijo: »Zavedajoč se pogubonosnega vpliva alkohola na mladino, zahtevamo, da se sklene zakon, ki naj prepove prodajanje alkohola mladini do 18. leta. Vsakega, ki bi se pregrešil proti temu — ter vse tiste, ki silijo otroke k pitju, naj se kaznuje najstrožje. — Isto bi želeli glede tobaka!« — Tov. Piškova si je izbrala za predavanje zgodovinsko, narodopisno in zemljepisno snov jugoslavije, ki naj v koncentrični obliki skuša pomiriti plemenske mržnje naših sorodjakov. Iz predavanja je bilo razvideti, da tovarišica sledi toku časa in da se pouk vravnava po sodobnih potrebah. Čuditi se je le, da mora kot 15letna koroška učiteljica in begunka pojašnjavati, kje in kako si je zbrala učno gradivo.

Predavanje tov. ravn. Lajovica je naperilo ost zverženemu znamenju § 79. d. š. l. u. r. proti uradnim osebam, organiziranim v kateremkoli učiteljskem uruženju in proti postopanju šolskih oblasti v disciplinarnih zadevah.

Prva resolucija glede ukinjenja § 79. ni bila sprejeta, ker je tozadevni izpreminjalni predlog že v razpravi pri viš. šol. svetu, poleg tega pa projekt šolskega zakona vsebuje zahteve po šolskih odrih. Tudi drugi resoluciji učiteljstvo ni moglo pritrčiti, ker bi analogno takemu skleno morali izstopiti tudi iz političnih organizacij vsi javni funkcionarji, ki so jih politične stranke dvignile na javna uradna mesta. Sadev našega dolgoletnega trpljenja ne bomo sami uničevali, tudi kot organizirana celota nikakega strahu pred uradnimi osebam; drugačnega mišljenja.

Odločno pa se je učiteljstvo zavzelo za tretjo resolucijo, ki zahteva, da se šolske oblasti ne zavzemajo za anonimne časopisne napade, še manj pa, da se na podlagi teh izdajajo striktni ukazi ali odredbe, ne da se je preje o stvari zaslišalo prizadeto šolsko oblastvo oli osebo.

Ga. Janja Miklavčičeva pojasnjuje naziranje predsednika viš. šol. sveta, ki trdi, da je učiteljstvo lahko hvaležno, če se mu z uradnimi pozvedovanji poda častno zadoščenje za neopravičene napade.

Na tajnikovo pojasnilo o časih izza Lampetove dobe, ko je deželni odbor podpisoval ovadbe junaških strahopetcev, zbor odločno vztraja na stališču, da si hoče sleherni učitelj pogledati oči v oči s pravimi napadalci, na edino pristojnem mestu, t. j. pred sodnijo, kjer se pričje zaslišujejo pod prisego. Obžalujem obenem, da najgrše nizkotnosti v napadih učiteljstva in šole krije s svojo akademsko častjo in poslansko imunostjo oseba, ki izhaja iz vrst srednješolskih učiteljev.

Za jesensko zborovanje (v oktobru) se priglasje kot referenti tov. Kramar (zgodovina Škofje Loke), tov. Brtoncer (šolski odri) in tov. Rožmanova.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LOGAŠKI OKRAJ je zborovalo dne 24. junija v Dolenjem Logatcu ob navzočnosti 44 članov.

Otvoritev. Predsednik tov. L. Punčuh je podal v kratkih besedah svoje poročilo omenjajoč, da je odbor poslal o priliki poroke Nj. Vel. brzojavno čestitko, kar so navzoči s trikratnim »Živio« vzeli na znanje. Dalje je poročal o akciji za izenačenje draginskih doklad, ki je pa dozdej žalibog ostala brezuspešna. Nato je tov. tajnik na kratko poročal o dosedanjem delovanju društva in obeh krožkov.

Samostojni predlogi tov. Kosina. Prvi se je tikal izenačenja draginskih doklad ter se je tozadevna resolucija soglasno sprejela in naložilo se je tov. tajniku, naj sestavi resolucijo z utemeljevanjem, kar prečitajo naši delegati pri pokrajinski skupščini. — Drugi predlog se je tikal izpremembe društvenih pravil v toliko, da se vrši glavno zborovanje društva le enkrat letno — meseca maja ali junija. Tudi številni krožkovih sestankov naj se omeji z ozirom na naš nepovoljni gnotni položaj. Tudi ta predlog je bil soglasno sprejet. Ravnotako dodatni predlog tov. predsednika, naj se člani, ki redno izostajajo, kaznujejo vsakokrat z globo 20 Din; če pa ne plačajo, se črtajo iz imenika društvenikov. — Tretji predlog je vseboval protest proti neobdržavanju okrajnih učiteljskih konferenc in nedelavnosti okrajnega šolskega sveta. V znak protesta naj bi odpadlo nadzorniško poročilo. V debato je poseglo več tovarišev; ter je bil končno sprejet tajnikov predlog, naj velja ta protest kot direktiva našim zastopnikom v okrajnem šolskem svetu.

Skrbe naj, da se za prilodnje leto vstavi

v proračun primeren znesek ter izposluje privolitev nadrejenih oblasti. Za sedaj pa naj se zborovanje vrši po določenem dnevnemu redu.

Nadzorniškovo poročilo je podal nato tov. predsednik. Izrekel je vsemu učiteljstvu priznanje ter dal nekaj metod, navodil za posamezne predmete.

Šolski red, poročilo o niem je odpadlo ter se je naložilo stalnemu odboru, naj ga sestavi.

Poročilo knjižničnega odbora je podal tov. Punčuh ter se je na njegov predlog sklenilo naj si odbor nabavi hektograf.

V stalni odbor so bili nato izvoljeni tov. Česnik, Stegovec, Skubic, Kalmusova in Zwölfova. Za delegatino k pokrajinski skupščini je bila izvoljena tov. Močičeva iz Cerknice.

Razstava. Ogledali smo si nato krasno urejeno razstavo, kjer so največjo pozornost vzbujali poleg risarskih, izdelki deških in dekliških ročnih del. Pri tem nam je tov. Hvala poročal o gojitvi deških ročnih del.

S himno »Bože pravde« se je zaključilo to krasno uspešno zborovanje. Nato smo imeli skupen obed, pri katerem nas je zabaval orkester tov. Hladnika iz Žirov. Ves čas je vladalo zelo animirano razpoloženje — na predlog tov. Punčuha se je poslala brzojavna čestitka našim tov. Ganglu, Jelencu in Dimniku, ki so baš te dni preli visoka odlikovanja.

+ UČITELJSKA DRUŠTVA ZA OKRAJE MARENBERG, MEŽIŠKO DOLINO IN SLOVENJGRADEC so zborovala dne 19. julija t. l. v Dravogradu.

Otvoritev: Predsednik mežiškega društva tov. Močnik otvori zborovanje in pozdravi vse udeležence, posebno tov. Hunka iz Maribora.

Volitev: Za predsednika skupnega zborovanja se izvoli senior Slovenjgračanov tov. Vrečko Fran. podpredsednikom zapisnikarjem tov. Arnuševa M. in tov. Šerbec Josip.

Predavanja: Sledilo je predavanje tov. ravnatelja D. Humeka iz Maribora o temi: **Risanje kot svetovni jezik,** ki ga naj vsak učitelj zna in uporablja. Predavatelj je v temeljitem predavanju priporočal malo govorenja in veliko risanja skoro pri vseh predmetih — razven slovnici. Podal nam je tudi navodila, kako naj se te shematične risbe izvršujejo. V II. delu svojega predavanja o rokotvornem pouku nam je navedel iz svojih izkušenj kako naj se izdeluje in popravlja razno gospodarsko orodje etc. — Tov. predsednik Fr. Vrečko se mu za izborna in premišljeno predavanje iskreno zahvali.

Sledil je referat tov. Mencina o temi: **Delo obmejnega učiteljstva.** V svojem obširnem idealno zasnovanem govoru, ki je kazal v predmetu izvrstnega, trudoljubnega veččaka, je referent predlagal ustanovitev odbora, ki bi naj pospeševal, oz. nadziral delovanje kulturnih društev v obmejnih krajih. Pozneje naj bi se njega delovanje razširilo tudi po drugih okrajih. Želi se, da bi tov. predavatelj podal svoje predavanje v celoti v posebni brošuri, ker je eminentno vzgojnega pomena.

V pripravljalni odbor za obe obmejni društva so se izvolili iz marenberškega društva tovariši Golob, Lešnik in Womer, iz mežiškega pa tovariši Döbersek, Feinig in Košir. Tov. Mencinu pa se je predsednik in ves zbor toplo zahvalil.

Nato je govoril tov. Möderndorfer o domovinskem principu in o vzgoji z ozirom na domačo grudo. Predložil je tudi več tabel iz svojega šol. okoliša. Slednjic je priporočal oživiti mladinski list »Mlada Jugoslavija«. O važnosti naše mornarice je govoril tov. Krajinik.

Tov. Möderndorfer je predlagal sestavo resolucije glede izboljšanja našega gnotnega položaja. Resolucijo naj proučijo vsa na zborovanju navzoča društva posamično in jo potem predložijo UJU.

O ustanovitvi »Učit. doma« v Mariboru je poročal tov. Hren iz Maribora. Njegovo poročilo je bilo zelo razveseljivo, kajti naše želje se bodo kmalu uresničile. Ne bo se namreč postavilo impozantne stavbe, marveč zidati se bo pričelo po naviljonih.

Sklep: Tov. predsednik zaključil zborovanje ob 17. uri zahvaljuj se vsem, posebno pa onim, ki so vztrajali do konca zborovanja in želi vsem všele počitnice.

+ DRUŠTVO UČITELJIC MEŠČ. IN OSN. ŠOL. UČITELJIC ŽEN. ROČ. DEL IN OTROŠKIH VRTNARIC je zborovalo 2. julija t. l. v Mariboru ob lepi udeležbi. Prišlo so celo učiteljice iz oddaljenih krajev, kakor iz ormoškega okraja in celo iz Celja.

Predsednica pozdravi navzoče ob pravomocnem zborovanju, izreka

upanje, da bode vladala med članicami prava sesterska ljubezen vzajemnost in požrtvovalnost brez ozira na naziranje in službeno kategorijo. — V obširnem poročilu poda sliko dolgoletne borbe za potrditev pravih; o polletnem odborovem delovanju o različnih dopisih, ki so se odposlali in dobili; o stanju borbe za enakopravnost omoženih učiteljic z neomoženimi ter o seji širjega sosveta UJU nov. Ljubljana.

Predavanje: Socialno delo učiteljice, se je odložilo na jesensko zborovanje v začetku šolskega leta, ker se hoče k temu zborovanju povabiti tudi ženski naraščaj učiteljica. Tokrat pa nam je vzelo mnogo časa ogledovanje razstave ročnih in risarskih del Cankarjeve meščanske in osnovne šole. Ta razstava je bila občudovana vredna po svoji dovršenosti in raznovrstnosti.

Sprejeli so se sledeči predlogi:

1. Učiteljice protestirajo, da se v Mariboru nastavlja take poročene učiteljice, ki imajo soroge različnih stanov ali se omože le vsled tega, da potem v mestu ostanejo. Tam ne službujejo iz življenjske potrebe, ker njih soprogi sami dobro služijo. Pri oddaji službenih mest se naj umošteva službena doba in kvalifikacija, potem šele rodbinske razmere.

2. Učiteljice ženskih ročnih del naj dobe tudi na nesistimiziranih mestih času primerno nagrado.

3. Društvo učiteljic začne zbirati rezervni fond za bolne učiteljice, ki so v sili.

Ali je vaša šola že vposlala prispevek za Neratov temeljni kamen »Učiteljskemu domu v Mariboru«? Ko dajemo druškim, dajmo tudi sebi!

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

—lu M. L. v C. Ker sta došla za pok. tov. Z. dva nekrologa, smo oddali že prvega v tisk. Oprostite! Na željo vrnemo.

—lu Gradiva se je toliko natrpalo, da morajo naši tov. dopisniki pač potrpežljivo počakati, da pridejo vsi na vrsto.

A. L. v St. Isto.

L. R. Zagorje. V Vaši zadevi se izvolite obrniti naravnost na ravnateljstvo.

A. V. v V. Pošljite, da vidimo.

Nove knjige in druge publikacije.

—kpl Izšla je 4. čtanka za 4. in 5. šolsko leto. Sestavil Andrej Rapč. Cena 20 Din. Izdala in založila Učiteljska Tiskarna v Ljubljani.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Št. 195.

RAZPIS NADUČITELJSKE SLUŽBE.

Z dovoljenjem višjega šolskega sveta z dne 16. 6. 1922, št. 7175 se razpisuje v stalno nameščenje:

nadučiteljska služba na štirirazrednici na Ljubnem.

Pravilno opremljene prošnje je vlagati po službeni poti do

20. avgusta 1922

pri krajnem šolskem svetu na Ljubnem v Gornji Sav. dolini.

Okrajni šolski svet Gornji grad,

dne 14. julija 1922.

Predsednik: Dr. Žužek, I. r.

RISANKE

iz finega risalnega papirja 8 listov, z lepim ovitkom à Din 1'50.

razprodaja

Učiteljska tiskarna v Ljubljani,

Pri večjem naročilu popusti!